

NAŠE HLASY

SVU V TORONTĚ

Hon. Allan Grossman, člen ontarijské vlády, pozdravil účastníky banketu, pořádaného Společností pro vědy a umění, jménem ministerského předsedy Hon. J. P. Robartse.

ONTARIJSKÉ VOLBY

Není našim zvykem doporučovat svým čtenářům, koho mají volit. Domníváme se, že si své rozhodnutí dovedou udělat sami. V případě voleb do ontarijské sněmovny činíme výjimku. Měli jsme příležitost pozorovat práci torontských poslanců a zvláště jejich vztah k menšinovým skupinám. Na základě tohoto pozorování doporučujeme zvolení těchto torontských kandidátů:

Hon. Allan Grossmana, člena vlády a konservativního kandidáta ve volebním okrese St. Andrew.

Hon. John Yaremka, konservativního kandidáta ve volebním okrese Bellwoods.

Andy Thompsona, liberálního kandidáta ve volebním okrese Dovercourt.

Donald MacDonalda, NDP kandidáta ve volebním okrese York South.

NACISTICKÉ ŘÁDĚNÍ V SRBSKÉ LUŽICI

"Jednota", orgán První katolické Slovenské Jednoty v USA., uveřejnil v čísle z 28. srpna, 1963 zajímavý článek Jána Kameňa pod názvem "Aj Lužica sa hlásí k dedičstvu sv. Cyrila a Metoda". Zvláště zajímavé je ostré odsouzení nacistického řádění v Lužici, jež přetiskujeme v doslovném znění:

Z toho, že německí nacisti Srbům zuřili, dá sa vytvorit obraz, ako sa krásno rozvíjal kultúrny život tohto malého martyrskeho národa. 1. časopisy: Katolícki Posol (týždenník), Pomlaj Bôh (ev. týž.), Misionársky Posol (ev. mesač.), Serbski student (mesač.), Lužica (zábav. mesačník), Serbske Nowiny (denník) a prílohami Serbski hospodár a Sokolsko listy, Serbski Casnik (dohodová, týžd.), 2. Spolky: Sokol v osadách Budyšin, Itryšsko, Bukcey, Poršicy, Ralbicy, Bacom, Malošecy; Kolo serbskích spisovateľov, Serbska ľudova rada v Budyšínje, Macieja Serbska v Budyšínje (a jej časopis), Konferencia katolíckich serbských duchovných serbskej Lužice, Zwjazk lužisko — serbskeho študentstva, Serbske ewangeliste knižovno tovarstvo, Towarstwo gs. Cyrila a Metoda v Budyšínje, Macieja Serbska (dohodová, v Člotebuzi), Domowina, zwjazk wšech lokalnych serbských towarstwow, 3. Hospodárske vzazy: Serbske hospodárske towarstwo v Chorobuzi, Serbska ľudova banka v Budyšínje (a filiálky), 4. Serbskí Dom v Budyšínje (strediskom všetkých kultúrnych snáh).

Bolo toto všetko, čo si Srbi svojou obetavosťou vytvorili. K tomu treba pridať ešte nielen a pálenie serbských kníh po dedinách a edváčené knižnice Macieja Serbskeho až do štetína. Uvedomel duchovenstvo a intelektuálka buď kvnuli v koncentrákoch, buď museli sa presťahovať do častí, vzdialených od Lužice. Slovom bol to podobraz, ako si nacisti predstavovali ríšské národnostnú otázku v akupovaných krajinách v Tretej ríši.

Potud "Jednota". Napadá nás pouze jedna otázka: je možno odsoudit nacisty a tleskat jejich spojencům a pomocníkům?

-I.T-

ČS. NÁRODNÍ SDRUŽENÍ V KANADĚ ZDRAVÍ SJEZD SVU.

Projev předsedy A. Dajčara

Dámy a pánové,

Dovolte abych Vás oslovil jako sestry a bratry protože všichni z nás jsme členy různých krajan-ských organizací, kde toto oslovení je pravidlem.

Zdravím Vás a Vaše dnešní Shromáždění v Torontě jako předseda Čs. Národního Sdružení v Kanadě. Věřte mi, že v celém veřejném životě lidí čsl. původu, který žije v různých státech svobodného světa není organizace na niž můžeme být více hrdými nežli je tomu ve Vašem případě — v Organizaci SVU. Je proto skutečnou ctí pro nás všechny, kdož jsme nyní kanadskými občany, že jste si zvolili ku svým poradcům v roce 1963 naše krajské prostředí v Kanadě, v Torontě.

Když pravím, že každý z nás kdo vyšel z Čech, Moravy, Slovenska a Podkarpatské Rusi je hrdým na Společnost a její úsilí, má to svůj vážný důvod. Utvoření této Společnosti a její dosa- vadní práce představují nejvážnější hnutí jež se kdy zrodilo v naší historii v dobách, kdy tisíce našich nejlepších lidí musilo opu- stití svoji vlast a emigrovat do ciziny. Společnost spojuje muže a ženy, kteří svou denní práci a svým tvořením budují respekt k lidu z něhož vyšli. Tím se stává ukazovatelem cest pro naše kra- jany v celém světě.

Každý z jeho členů cítí svou odpovědnost nejen vůči svému dennímu zaměstnání, ale také

svoji odpovědností historickou, vůči svým spoluobčanům ve svém okolí i lidu z něhož vyšel. Toto ukládá každému z nás dvojnásobnou odpovědnost vyniknout v práci, v myšlení a tvoření proto- že jsme pozorováni a souzeni ze dvou stran — i historii.

Ačkoli mezi našimi lidmi doma je statistice jednotlivců vynikající inteligence a velkého vzdělání, jejich schopnost zkoumat i tvo- řití je omezená, protože žijí v nesvobodě Společnost pro Vědy a Umění za hranicemi sdružuje jen malou menšinu čs. inteligence, ale tato menšina má na své straně obrovskou výhodu a mocného spojence: Svobodu a naprostou volnost myšlení a tvoření. Proto povinnost myslet, tvořit a pracovat ze všech sil tam kde žijeme nám ukládá nejen zdejší prostře- di, ale také náš lid ve staré vlasti, který dnes žije v nesvobodě. Bylo by proto účelné uvažovat o tom jak vyjádřit jasně tento roz- díl mezi Vědou a uměním, jež jsou svobodnými a nesvobodnými. Právě jméno Společnosti je ve skutečnosti Spol. pro Vědy a Umění Svobodných Českoslová- ků. - "The Society of Arts and Sciences of Free Czechoslovaks".

Československé Národní Sdru- žení v Kanadě má mezi svými členy řadu členů Společnosti kteří nám pomáhají v naší práci stejně jako my pomáháme jim. Přejí proto Vašemu jednání při dnešním shromáždění mnoho zdaru.

SVU V KANADĚ

Jiří Škvor

Valné shromáždění "Společno- sti pro vědy a umění" konané v Torontě, dokázalo, že SVU již pevně zakotvila v osvětovém ži- votě československého živilu v zahraničí. Zdůrazňují-li slovo "ži- vel", chei tím říci, že SVU není "nějakou exilovou organizací", ale společností vážných vědeckých a uměleckých pracovníků, jakož i četných přátel svobodné vědy a umění. Můžeme-li se již dnes pochlubit, že do našich řad patří taková jedinci jako profesori Bu- šek, Dvorník, Hlavatý, Machot- ka, Welck, umělci: Husa, Jirá, Kubelík, Novotná, Rubec, spiso- vatelé: Čep, Den, Demetz, Ho- stovský, Martinek a jiní a jiní, pak nejde o bezvýznamnou "spo- lečnost".

Připravovaný sborník "The Czechoslovak Contribution to World Culture", který vyjde v předním evropském nakladatel- ství ještě v tomto roce, a který bude prvou podrobnou anglickou stu- dií o přínosu svobodného čsl. du- cha k světovému kulturnímu spo- lečenství, je jedním z pozitivních výsledků dosavadní práce SVU trvalé hodnoty. Stejně význam- nou je právě vydaná sbírka an- glicky psaných literárně-kritic- kých esejí z pera dnešního předs- edy SVU prof. René Wellka.

Příštího roku vyjde nákladem SVU další vědecké dílo, pod ná- zvem "Perspectives in relativity and geometry", do něhož přispě- je svými studiemi na šedesát vě- dčů z celého svobodného světa. Tato antologie vyjde v příležitos- ti 70. narozenin svého předsedy SVU, prof. Václava Hlavatého, jednoho ze současných matema- tiků významu vpravdě meziná- rodního. Další připravovaná pu- blikace "Who's who among the Czech and Slovaks abroad" sou- střeďuje stručné informace asi o dvoutisících českých a sloven- ských vědců, umělců, kulturních

a hospodářských činitelů, žijících ve svobodném světě.

Kromě dosavadních "Zpráv", SVU hodlá v nejbližší době vy- dávat vědecko-umělecký čtvrtlet- ník, uspořádá řadu cyklů předná-šek, koncertů, výstav výtvarného umění atd. Je to jistě konkrétní, nezištná a obětavá služba svo- bodné čsl. vědě v zahraničí.

Radostnou zprávou torontské- ho zasedání SVU bylo sdělení, že v Kanadě máme již celou stovku členů a že zájem o práci SVU stále roste. Mezi naší krajskou organizací Československým ná- rodním sdružením a SVU byla navázána nejužší spolupráce, prá- vě tak, jako mezi SVU a Čs. Ná- rodní Radou Americkou. Úkoly byly jasně rozděleny a budeme-li všichni i nadále sledovat a plnit právě posláni těchto ústředních organizací, pak československý živel v zahraničí — a zvláště na severoamerickém kontinentě — bude důstojným a úspěšným představitelům naší národní du- chovní tradice, jejím strážcem a pokračovatelem. Není pochyby, že mezi nejširšími vrstvami Čechů a Slováků v Kanadě, tento úkol nalezne velkou odezvu.

CO VIDÍME NA TELEVISI V USA.

Americká televizní společnost nedávno přinesla do našich do- movů historiku "Freedom is for those who want it"; je to pravdi- vý příběh čs. rodiny, která uprch- la z ČSR v obrněném voze, na jehož konstrukci pracovala tři roky. (Tato rodina nyní žije v USA.) — Místní chicagská tele- vizní stanice promítala hru bratří Čapků "Ze života hmyzu". — V květnu jsme viděli film "Hey- drich", který bude znovu promí- tán ve dvou půlhodinových epi- sodách ve dnech 15. a 22. září t. r. Upozorňujeme čtenáře na tato dvě data.

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY—NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Saturday September 21, 1963. Authorized as second class mail by the Post Office Department, No. 36, (334) Vol. IX. Ottawa, and for Payment of postage in cash.

DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voices" Pu-
blishing Co., 1255 Queen St. W., Toronto.
LE. 6-2135. — Printed by Litera Printing
Co., Toronto. — Subscriptions: Canada
\$ 4.00, all other Countries: \$ 5.00

Přítadvacet let uplynulo od mnichovské dohody, která vesla do dějin jako přístolečná. Vzpomínáme-li dnes této události, nechceme jen rozdírat staré rány, ale chceme se poučit z minulosti. Rada svědectví o Mnichovu není dosud uzavřena. Bývalý českoslo-venský chargé d'affaires v Berlíně Miroslav Schubert stál takřka ve středu oněch tragických událostí a je tedy jedním z nejporolanejších svědků.

MNICHOVSKÁ DOHODA 1938

VEČNÁ VÝSTRAHA PŘED POLITICKOU KRATKOZRAKOSTÍ

Miroslav Schubert

Letos je tomu 25 let, co byla podepsána neblahá mnichovská dohoda. Dne 29. září 1938 Francie, Velká Británie, Německo a Itálie se dohodly o odstoupení území patřícího nikoliv některé z nich, nýbrž Československu. Mylně se domnívaly, že za cenu, kterou za ně zaplatí malé Československo, bude zachován světový mir na dobu života jejich generace.

Sotva kdy v diplomatických dějinách lidstva došlo k dohodě tak krátké textem i trváním, ale tak významné nejen pro postižené Československo, ale pro politickou morálku celého světa. Ač uply- nulo od podepsání dohody již plně čtvrtstoletí a ač byla o věci napsána již řada dějepisných děl, memoirů a článků, ač většina podrobností je dobře známa z diplomatických archivů a soudních spisů norimberských, Mnichov a jeho význam zůstává spornou otázkou. Hlavně ve Francii a Anglii je ještě mnoho těch, kdož vidí v mnichovské dohodě jediné a správné východisko z tehdejší mezinárodní krize. Většina světa došla však již k názoru, že ustupování hrozbám a vydírání silných, zejména diktátorských států malých je nemorální a hodné zavržení. Mnichovanství, anglicky zvané "appeasement" stalo se pojmem mezinárodní zrady či aspoň politické krátkozrakosti. Jeho vliv na myšlení i neúspěšně Ameri- ky šel tak daleko, že pozmenil i smysl slova. Podle Websterova slovníku výraz "appease" dříve znamenal "usmířiti politickými, hospodářskými anebo jinými protihodnotami, nyní však znamená obět morální zásady, aby byl odvrácen útok; jako pokus usmířiti nazisty učiněný v Mnichově 1938".

Není pochyby o tom, že každý opravdu demokraticky smýšle- jící Českoslovák sdílí podobný názor. Spornou mezi námi je však otázka, zda jsme neměli mnichovskou dohodu odmítnouti a hájití svoji tisíciletou hranici se zbraní v ruce. Je pravdou, že bez pomoci západních spojenců, kteří po mnichovské dohodě by ani nevázali podstatnější německé vojenské síly, náš vojenský odpor by byl zlomen v době velmi krátké, Praha by byla rozbita německým letectvem a celou zemi by čekal osud horší než po Bílé Hoře.

Naproti tomu se uvádí, že sebe těžší vojenská porážka by ne- způsobilá tak těžkou ránu vlasteneckému duchu a morálce národa, jako to způsobilo přijetí mnichovské dohody. Německé nebezpečí a květnová i zářijová mobilisace, provedené s takovým nadšením, ukázaly vzácnou jednotu celého národa. Tím větší byla pak zkla- mání z Mnichova, nedůvěra k vládě a prezidentovi, nedůvěra jednoho k druhému, zklamání a politická apatie, které přežily válku a pak učinily národ snadnou kořistí komunistů.

Avšak viděli jsme na osudu Poláků, že jejich nesmlouvavý a statečný postoj vůči nacistům neušetřil ani je komunistického otroctví. Německá okupace zničila nejen politický, ale i kulturní a hospodářský život Polska, takže Sověty měly pak se zavedením komunistického systému v Polsku lehčí práci než v ČSR.

Správná odpověď na otázku, zda jsme se měli bránit či nikoliv, je velmi nesnadná, ba nemožná. Mnichovská dohoda nebyla pouze výsledkem krátkého, několikahodinového jednání vedoucích států- níků oněch čtyř velmocí, nýbrž závěrečným aktem dlouhých jednání. Ustanovení mnichovská jsou téměř totožná s obsahem britsko-francouzského plánu předloženého Hitlerovi v Godesbergu. Plán jsme přijali.

Rozumíme-li však pod "Mnichovem" závěr anebo alespoň mezník Hitlerovy politiky proti Československu, pak jsme měli říci své ne již při Godesbergu.

Krátký přehled Hitlerovy dobytelské politiky nám nejlépe ukáže pravý význam Mnichova.

Již v lednu 1935, tedy sotva dva roky po nastoupení úřadu říšského kancléře, Hitler nastínil svému nejbližšímu okolí svůj program: obsazení Rakouska, Československa, Polska a konečně Ukrajiny jakožto zemědělské základny pro plánovanou německou velkořís.

Základním mezníkem zahraniční a vojenské politiky kancléře Hitlera byla jeho porada v říšské kanceláři v Berlíně ze dne 5. listopadu 1937 za účasti vedoucích všech tří složek německé branné moci a zahraničního ministra Neuratha. Hitler jim vložil, že problém německé politiky je problémem prostoru, který Německo potřebuje k zajištění výživy obyvatelstva. Připojení Rakouska a Československa bude znamenati pouze vojensko-politické odtižení. Hitler opět a opět zdůrazňoval nutnost přepadení, odstranění, po- rážku, zničení Československa jako první krok k dobytí prostoru. Jenom mimochodem učinil krátkou zmínku o Němečích v ČSR, kteří měli sloužit Hitlerovi jako záminka pro jeho násilný postup proti Československu. Světová veřejnost měla být tak psycholo- gicky připravena na přepadení Československa, které podle názoru Hitlera bylo prý Francií i Anglií již odesláno.

Dne 21. dubna 1938, tedy krátce po obsazení Rakouska, Hitler měl poradu s generálem Keitelem o vojenském přepadení Česko- slovenska. Hitler hledal záminku útoku, mezi nimiž i zavraždění německého vyslance v Praze. Mezi záminkami však nebyla uve- dena pomoc sudetským Němcům. Hitler zámil jakékoliv před- chozí diplomatické jednání tak, aby náhlým útokem svět byl postaven před hotovou událost a nikdo nemohl přijít Českoslo- venstvu na pomoc. Výsledkem porady bylo přepracování plánu válečných operací proti Československu v t. zv. "zelený plán".

Dne 14. července 1938 Hitler vložil na tajné poradě na svém alpském sídle v Obersalzbergu svým nejbližším vojenským spo- luprácevníkům, mezi nimiž byl i generál Keitel, svůj plán na vojenské tažení proti Československu. Hitler přiznal, že Německo by bylo ruinováno, kdyby Československu přišly západní velmoci na pomoc. Uložil proto dr. Goebbelsovi, aby silnou propagandou zastránil Francii a zaměstnal Anglii v Palestině tak, aby obě vel- moci ztratily chuť k válce. Zpráva o této poradě byla dána fran- couzské i britské vládě již 6. srpna.

Pokračování str. 2.

ZAHÁJENÍ "NEDELNÍCH VEČIRKŮ" V SOKOLOVNĚ — V NEDELI 22. ZÁŘÍ 1963 —

O 8 HOD. PROGRAM — FILM — TANEC — ORGANOUSTVENÍ

MNICHOVSKÁ DOHODA 1938

VĚČNÁ VÝSTRAHA PŘED POLITICKOU
KRATKOZRAKOSTÍ

Dne 16. července 1938 generál Beck poslal Hitlerovi ostré memorandum, v němž varoval před násilným řešením čs. otázky a žádal o zastavení nařízených vojenských příprav.

Memorandum vedlo k demisi generála Becka. Hitler si však přece jenom uvědomil nesouhlas generálů s jeho válečnými plány a risko, které by Německo mělo z válečného konfliktu na dvou frontách. Přestal mluvit o náhlém přepadení Československa. Obrátil svoji pozornost na západní mocnosti, které se snažil přesvědčit propagandou i v diplomatických rozhovorech o útlisku sudetských Němců, jimž Hitler v zájmu klidu a míru prý chce pomoci.

Německá propaganda o útlisku sudetských Němců byla vystupňována vyhláškami zprávami o jejich pronásledování a o ukrutnostech na nich páchaných. Francouzská i britská vláda jim věřily a byly hluché k varování těch, kteří viděli v propagandě jenom přípravu Hitlerova dobytelského plánu.

Dne 18. srpna 1938 přijel do Londýna německý právník a statik von Kleist. Jeho návštěva byla zřejmě inspirována německou opozicí proti Hitlerovi, zejména z kruhů generálů. Von Kleist nebyl přijat žádným členem vlády, měl však dlouhé rozhovory s Churchillem a Vansittarem, diplomatickým poradcem londýnského zahraničního úřadu. Jasně jim vyložil Hitlerovy válečné plány. Dle něho, připravovaný útok na Československo mohl by být zmařen jedině jasnou a pevnou řečí Francie a Anglie, že útok na ČSR bude znamenat světovou válku, o jejíž výsledku pro Německo nemůže být pochyby. Churchill, který tehdy nebyl členem vlády, s tím souhlasil, marně se však snažil přesvědčit Chamberlaina o nutnosti pevné politiky. Dne 20. září Churchill jel do Paříže, kde byla řada politiků a to i členů vlády, kteří nesouhlasili se slabošskou politikou Daladiera. Churchill snažil se je podpořit a vytvořit tak jakousi společnou frontu proti francouzsko-britské politice "Appasementu".

Námaha Churchilla a jeho politických přátel byla bezvýsledná. Chamberlain a Daladier věřili, že světové válce může zabránit ne silný postoj, nýbrž ústupky a plné uspokojení Hitlera. Na jejich nátlak čs. vláda připravila několik plánů zaručujících dalekosáhlé ústupky sudetským Němcům. Konečně pak čs. vláda plánem č. 4, vydaným 5. září 1938, přijala všechny požadavky Henleinova ultimata, jak byly obsaženy v jeho Karlovarském programu. Tímto plánem dostalo by se sudetským Němcům výhod a postavení, jaké nikdy žádná menšina ve světě neměla. Československo by ztratilo i právo volného rozhodování ve věcech zahraniční politiky a armády a dostalo by se tím do područí Německa. Jedinou výhodou by bylo zachování staré statní hranice. Henlein i Hitler byli plánem překvapeni. Při slabošské politice západních mocností Hitler se chtěl zmocnit celého Československa. A tak plán, který byl i v Anglii uvítán, byl Hitlerem zamítnut. (Pokračování příště.)

SITUACE V JIŽNÍM VIETNAMU

Hanuš Hejný

Nepřehledná, do značné míry které zásadně tlumočí stanovisko chaotická situace, o které se do světa dostanou jen přisné cenzurované zprávy. Tak se dnes věci mají v Jižním Vietnamu. Ale v celku situaci velmi výstižně zhodnotil prezident Kennedy minulý pondělí v rozhovoru s reportérem americké televizní stanice. Řekl, že podle jeho názoru nebude Jižní Vietnam s to zvítězit ve svém boji proti komunistickému Vietcongu, pokud si jihovietnamská vláda nezíská v tomto úsilí podporu celého národa. A v posledních pár měsících, dodal Kennedy, se vláda od lidu jen oddálila. Řečeno jinými, méně diplomatickými slovy — jak to učinil deník NEW YORK HERALD TRIBUNE v titulku nad zprávou o tomto výroku: "Diemova politika může podle Kennedyho vést k porážce v boji."

Je to výstižné zhodnocení situace v Jižním Vietnamu, jak jsme řekli, ale je to ještě něco více: Prezidentův veřejný výrok je také zručně uplatnění amerického vlivu na jihovietnamskou vládu, které vyplývá z odpovědnosti, jakou na sebe Spojené státy na žádost jihovietnamské vlády v této zemi vzaly a přitom nepřesahuje meze stanovené zásadou o nevměšování do cizích záležitostí. President Kennedy tu nepřímou vyzývá jihovietnamskou vládu, aby svou politiku změnila, a tato výzva představuje politickou podporu těch jihovietnamských činitelů, kteří žádají totéž. Ale Kennedy nechce a nemůže vyhovět těm, kdo žádají přímou americkou podporu pro svržení Diemovy vlády, ať už zastávaním vojenské a hospodářské pomoci, kterou Amerika Jižnímu Vietnamu poskytuje, nebo dokonce zorganizování puče. "Jsme ochotni a připraveni pokračovat v poskytování pomoci", řekl také Kennedy, "posílat nadále do Jižního Vietnamu výzbroj a výstroj a poradce... ale tamní válka je konec konců jejich válkou... a oni, občané Jižního Vietnamu, ji musí dovést k vítězství." Pokud jde o zorganizování puče, už byla americká vláda — respektive americká zpravodajská ústředna CIA — z pokusu o něj obviněna, a to jihovietnamskými novináři,

Diemovy vlády. Mluví amerického velvyslanectví v Saigonu komentoval tuto zprávu jedním slovem: "Nesmysl". A známý americký tiskový komentátor Walter Lippmann připoměl, že vláda, která by na sebe strhla v Saigonu moc — zdá se, že by to mohl učinit jen důstojníci jihovietnamské armády — by možná nebyla o nic lepší a populárnější než nynější Diemova vláda a je docela dobře možné, že by byla ještě horší. Lippmann soudí, že americká vláda sleduje nejrůznější politiku, jaká je za daných okolností možná — totiž nadále plně podporovat jihovietnamský boj proti komunistickému Vietcongu a pokud toto úsilí vyžaduje spolupráci s Diemovou vládou, spolupracovat s ní; přitom se však netajit s nelibostí, kterou Washington chová k Diemově autoritativnímu režimu, a všemi přípustnými prostředky ovlivňovat Diema a jeho spoluprádce v tom smyslu, aby nynější kurs režimu změnili.

Tento kurs se dá popsat — a Kennedy jej tak popsal — prostě jako utlačování buddhistů. Buddhisté tvoří v Jižním Vietnamu většinu národa, ale členové Diemovy rodiny, kteří zemi vládnou, jsou římskými katolíci. Mezi buddhistickou a katolickou složkou národa vznikl spor, vyvolaný vládními akcemi, které v očích buddhistů znamenaly omezení jejich náboženské svobody. Z toho se rychle vyvinul povýtek politický spor a došlo k nepokojům, zatykáni, pouličním bitkám. Je dnes už tak ostrý, že se sotva dá urovnat kompromisem. Jedna z obou stran bude muset ustoupit: buďto vláda, přestože má v ruce dostatečně silné nástroje útlačku, aby se u moci udržela; anebo buddhistická většina národa, která má na své straně sympatie vnějšího světa, i když snad postrádá politické vůdce schopné vytvořit novou vládu. Kdyby žádná z obou stran neustoupila, připravilo by to dříve nebo později cestu k vítězství komunistického Vietcongu podporovaného zvenčí. Tomu chce americká vláda předejít.

ROZPORY MEZI USA A PAKISTANEM

Karel Holan

Do hlavního města Pakistánu Rawalpindi přijel právě na tří denní návštěvu zástupce amerického zahraničního ministra Ball. Někteří dopisovatelé mluví v této souvislosti o krizi ve vztazích mezi Amerikou a Pakistánem. Je-li tomu tak, pak jedním z vnějších projevů této krise je jisté i nápadný počet obchodních a jiných vyjednávačů z komunistické Číny kteří se pohybují v Rawalpindi. Očekává se, že během Ballovy návštěvy bude podepsána mezi Pekingem a Pakistánem další dohoda o rozšíření obchodu. Nikdo z politických pozorovatelů neočekává, že by byla jakákoliv dohoda podepsána za Ballovy návštěvy mezi Pakistánem a Spojenými státy. Amerika se v Pakistánu opět přesvědčuje, že je často nesnadnější poradit si s přítelem než s nepřítelem. Až do nedávna platil Pakistan za jednoho z nejspolehlivějších spojenců Ameriky a za nejdůležitějšího odpůrce mezinárodního komunismu v jihovýchodní Asii. Byl — a je dodnes členem Obranné organizace pro Střední východ a Mezinárodní organizace pro jihovýchodní Asii, tak zvaného SEATO. Na obranu a na hospodářský rozvoj dostal až dosud od Spojených států víc než tři miliardy dolarů. Spojené státy také podporovaly Pakistan ve Spojených Národech v jeho požadavku, aby jeho vleklý spor s Indií o Kašmír byl rozřešen plebiscitem místního obyvatelstva. Ale pak přišel útok komunistické Číny proti Indií, a s ním řetězová reakce, která změnila od základu politické klima na indickém poloostrově.

Pakistan především neodolal pokušení, aby využil nesnázi a ponížení Indie, které jí připravila komunistická Čína. Zatím co čínské jednotky se hluboko zařizují do Indie, Pakistan vyjednával s Pekingem o pohraniční dohodě. A Peking mohl celému světu dokazovat, že je ochoten k jednání a že na pohraničním konfliktu má vinu Indie, protože odmítá jednat rozumně jako na příklad jedná Pakistan. A Indie až dotud shovívavá ke všem agresím, které páchal mezinárodní komunismus, se najednou obrátila o pomoc na obranu proti Peking. Dostala ji nejříve a nejvýdatněji ve Washingtonu a v Londýně. A dostává ji dodnes. Pakistan reagoval podrážděně a zahrnul Washington a Londýn ostrými výtkami, že dodávky zbraní Indií porušují vojenskou rovnováhu na indickém poloostrově, protože prý by mohla Indie jednoho dne využít své vojenské síly k útoku proti Pakistánu.

Washington s Londýnem se nejprve snažily zprostředkovat mezi Pakistanem a Indií a přimět je k jednání o likvidaci starého sporu o Kašmír, který od začátku existence obou států otravuje jejich vzájemný poměr a umožňuje Peking, aby hrál s rozkoší úlohu třetího, který se směje. Jednání ztroskotala.

A Pakistan, jak se zdá, našel zalíbení v politice nápadné spolupráce s Pekingem. Karikaturisté dokončili na st. 4.

SVĚDECTVÍ A ZKAZKY Z UMĚNÍ VÝTVARNÉHO

Jaroslav Šejnoha

Ze znamenité přednášky velvyslance JAROSLAVA ŠEJNOHY přednesené na Sjezdu Společnosti pro vědy a umění v divadelním sále Torontské městské knihovny v sobotu 7. září přinášíme několik citátů:

"Po velkém českém umění gotickém (mistrů třebaňských, jindřichohradeckých, Dětřicha Pražského a t. d.) po renesanci a baroku, české umění výtvarné, před sto lety, téměř neexistovalo. Geniální zjev Josefa Mánesa je dost ojedinělý, i když už jeho otec, Antonín, se jeví jako světlý paprsek ve smutné první polovině devatenáctého století. Josef Mánes přišel v době, kdy národní a rasové myšlení a citění se rozléto Evropou. Účastní se manifestací v roce 1848, cití vlastenecky, odhazuje brýle tupého německého školní, geniální intuicí tvoří krásná díla všeho druhu, šťastný tvořením, nešťastný zápasem s prostředím, protěžujícím banální bezcennosti a ukazuje celým svým dílem a zaměřením následovníkům, že cesta za uměním nevede do Německa, ale do Francie.

Poutnictví do Paříže se stalo pravidlem: architekti Kotěra, Gočár, Janák, Otakar Novotný, Vlastimil Hofman, Fejerstein, sochaři Myslbek, Kafka, Španiel, Štursa, Gutfreind, malíři Purkyně, Pinkas, Barvičius, Brožík, Chittussi, Marold, Hynais, Mucha, Kupka, Strimpr, Šimon, Kars, Zrzavý, Josef Šima a jiní, Julius Mařák, přesto, že byl školen ve Vídni a v Mnichově, přiklonil se k zaměření Chittussiho a jako profesor Akademie připravil celou generaci krajinářskou: Kavána, Slavička, Hudečka, Lolka i jiné.

V Rakousko-Uhersku byly čtyři vysoké umělecké školy: Akademie výtvarných umění ve Vídni, v Praze, v Budapešti a v Krakově. Pražská Akademie byla založena v roce 1800 ne státem, ale "Společností vlasteneckých přátel umění". Tato společnost byla však tak vlastenecká, že byla ve svém jádru utrakvistická, udržovala na venek formu německé organizace, odmítala vyjít vstříc snahám českého národa a tak se celkem nic nezměnilo, když roku 1896 pro finanční potíže předala Akademii státu a tím se vzdala možnosti zasahovat do výchovy mladých generací. Na počátku tohoto století byla Akademie česko-německou. Všeobecná škola malířská šla sice z ruky do ruky, ale mistrovské školy, tak zvané speciálky, byly buď české a nebo německé. Německí profesori nebyli ani umělci, ani dobrými učiteli a pochybují, že by někdo z vás byl někdy viděl obraz od pana z Ottenfeldu, profesora krajinářské školy. Jmenování von Ottenfelda po Juliu Mařákově, proti Antonínu Slavičkově, který od smrti Mařákovy již vedl tuto krajinářskou školu jako provisorní substitut, byl umělecký skandál. Naproti tomu čeští profesori jako Hynais, Schwaiger a Myslbek, a ovšem Švabinský Kotěra a Preisler, byli uměleckými individualitami a neb aspoň dobrými učiteli, jako Zenisek a Pirner. Když Chorvaté žádali stále úsilnější zřízení Akademie v Záhřebě, hodila jim Vídeň kost: profesorem všeobecné malířské

školy v Praze nejmenovala ani Čechy ani Němce, ale Chorvata, školení pařížského, Vlaho Bukovace, který, i když maloval, podle našeho tehdejšího žargonu "pic pic", to jest pointilisticky, nebyl špatný učiteli.

"Poměr veřejných institucí k výtvarným umělcům byl truchlivý. Na Slavičkovu žádost o jednu z cen akademie věd dostal jen 350 korun a za tak ponižujících podmínek, že almužnu vrátil. Studentská stipendia a nebo ceny byly větší a bez podmínek.

Za veliký obraz (Praha od Ladvi), objednaný pražským magistrátem pro jubilejní výstavu obdržel Slaviček několik stovek, zatímco obratný kšeftář Šetelík, nabízející kýčářské laciné efekty, ale, jak se vyjádřil Slaviček: "privilegovaný a cejchovaný" — obdržel za Prahu 24.000 korun, v té době obnos ohromný.

Jaký byl osud Alešův? Překrásné své návrhy pro foyer Národního divadla nesměl provést, neboť nebylo důvěřováno, že by to dovedl. Byly provedeny Zeniškem, který do alšovského vína přimíchával trochu limonády. Deera Mikoláše Aleše obdržela nakladatel a nabízela otcovy kresby po pěti korunách. V den jeho sedesátých narozenin deputace žáků Akademie odevzdala Alšovi s gratulací obálku, obsahující slušnou žákovskou sbírku, kterou přijal ochotně.

Byli to zejména žáci Akademie, kteří tehdy při každé příležitosti tvrdili, že Aleš je geniální umělec. A dnes, při časovém odstupu, lze pravém říci, že kdybychom byli měli svobodný stát a jiné domácí poměry, byl by se mohl Aleš jinak rozvinout a mohl být dnes světově kladen na roveň na příklad Delacroixu.

"Jestliže vývoj v malířství byl tak nesnadný, poměry v architektuře nebyly lepší. Vzpomeňte si jen na ten architektonický zmatek, na pražském Obecním domě, v Mikuláské — později Pařížské — třídě, na nábreží kdysi Riegrovém. Praha neměla tehdy pochopení pro Kotěru, tohoto zakladatele české architektury našeho století. Na venkově bylo tehdy více pochopení. Hradec Králové, Prostějov, Louny jsou dnes právem hrdé na Kotěrovy stavby."

"Německý tlak Vídně byl těžký, ale umělci se nevzdávali a neochabovali. Jestliže nemohli se účastnit mezinárodních výstav jako umělci čeští a byl jim ztěžován styk s cizinou vůbec, rozhodli se uniknout z uzavření tím, že zvali cizí umělce do Prahy. Energetický spolek Mánes se svou revui "Volné směry" a s malou skupinou přátel, vedenou F. N. Saldou, byl neúnávný a obětavý. Rok 1902 je historický. "Mánes" uspořádal v Praze první soubornou výstavu Rodinovu v cizině. Postavil pro ni Kotěrov pavilon pod Kinskou zahradou. Umělci se zadlužili, ale úspěch byl velký. (Pokračování na str. 3.)

DOBRÁ VLÁDA
ZASLOUŽI SI VAŠI PODPORU

ZVOLTE ZNOVU
MUŽE ČINU A VÝSLEDKU

Ve volební den nezapomeňte poslat Allana Grossmana který pracuje pro volice svého okresu 365 dnů v roce. Dveře jeho domu jsou stále otevřeny všem lidem.

THE HONOURABLE
ALLAN GROSSMAN
Tel. 922-3173

GROSSMAN ALLAN

Dokončení se str. 2.
Přijel Rodin a byl příjemně překvapen. Nadšením umělců, spoustou uměleckých revui a časopisů v kumštýřské kavárně "Unionce", pohostinstvím v Čechách i na Moravě, Prahou, a nakonec věnoval městu Praze svou bronzovou sochu "Kovový věk". Po Rodinovi vystavovali pak v tomto Manesovu pavilonu Bourdelle, francouzští impresionisté, skandávající umělci, Munch a jiní. To rakonské úřady zakázat nemohly.

"Příchodem Švalbinského, Kotěry a nejvíce příchodem Jana Preislera, Akademie dostala nové zaměření, řekněme — moderní. Tehdy před Preislerovým příchodem si zavtipkoval profesor Bakovac před svými žáky: "Prý sem přijde jeden nový profesor — jméno vždy zapomínám — víte ten, který maluje jezero jako kdyby rozlil kalamář." Netušil, že Preisler zanechá za svůj poměrně krátký život dílo překrásné, ovlivní generace a vstoupí do dějin jako zakladatel českého malířství tohoto století. Nemíním "nosit sovy do Athén" a rozhlírat umění Jana Preislera a Maxe Švalbinského a také nemíním o těchto svých bývalých velkých učitelích se zmínit jen nějakou anekdotou. Nebylo by to ode mne dost pietní. Snad jednou o nich napíši — a také o Kupkovi — jak jsem je znal."

"Jesliže umění malířské se přece jen ve druhé polovině minulého století počalo objevovat, umění sochařské nebylo vůbec. Jen práce kamenická. Až přišel Myslbeček, zakladatel českého umění sochařského našeho věku. Zvedl sochařství z ponižení řemesla k umění a vsadil je v rámec umění světového. Genius a v tehdejších poměrech Titan. Umělecký i lidský. Diktátor, zpravidla zamračení, ale vzor velkých uměleckých činů. Jesliže je každé umělecké dílo drama a ne záliba a neb jen druh zboží, pak je každé dílo Myslbečkovo dramatem hlubokým. Ve své rodině prožíval současné dramata nejhorší. Býval nekompromisní. Kdykoliv portýr Bohata volal sluhu "Pan profesor Myslbeček vás volá", sluha Procházka se vždy pokřikoval nežli pozorně otevřel dveře atelieru neb školy Myslbečkovy. Někdy i starý sekretář Akademie. Když pražský primátor proslulého jména (za Rakouska) navštívil Myslbečka a smlouval, najednou se dozvěděl, že Myslbeček není koňský handlíř, že tesař někde nechal díru a nežli se vzpamatoval byl zdvořile vyprovozen na chodbu. Žáci Myslbečka obdivovali a milovali. V odstupe času ještě lépe rozumíme dnes jeho výroky: "Rodin umí hlavu výborně, někdy báječně, ale hadry neumí." Háv kardinála Švarcenberka z jeho náhrobku ve svatoříšské katedrále je skvělým dokladem, jak Myslbeček i z banálního pláště dovedl vytvořit umělecké dílo syntézou.

Myslbeček si vybral za svého asistenta mladého Jana Štursu, přibližně jedné k talentu. Umělecky i lidsky se však úplně různili. A tak se poměr mezi profesorem a asistentem, poměr dvou silných individualit, vyvíjel trapně, stal se nesnesitelný — až se rozešli. Mladistvé výbušné tvoření se střetlo s přísností velkolepé skladbnosti. Ale když později měl Myslbeček navrhnout svého nástupce, navrhl Jana Štursu.

Znal jsem Štursu z kumštýřské kavárny "Unionky", od Brejšků také z vinárny "U Petříka", kam jsme někdy po divadle zapadli, na "bzeneček", hlavně proto, že se tam zastavovali starší členové "Máněsa": Kratochvíl, Kysela, Štursa, Gočár, Dr. František Langer, někdy Mašek, vidali jsme se denně na obědech u Regnerů, ale shlíželo nás mimořádné postavení pomníku selskému rebelu Lukášovi Pakostovi v Dolním Újezdě u Litomyšle.

lil: Že Štursa je již hotový a krásný umělec, velmi silná individualita a že to, na čem by u něho pracoval, by pak nebyl ani Bourdelle, ani Štursa.

Při rozhovoru o Štursově díle mi tehdy polichotilo a jsem dosud na to dost hrdý, že Bourdellovi se ze Štursovy tvorby nejvíce líbil — jako mně — "Dar nebes a země". Snadno si vzpomenete na tuto sochu. Ztepilý, štíhlé tělo, obličej a pružných údů, se rozšiřuje ve výši ramen pažemi, v lokti nalomenými, z nichž jedna drží pramen vlasů, splývající přes ramena, druhá šťavou nalitý hrozen. Lehké chvění prochází celým tělem i tváří. V tomto díle, lyrickém zbláznění tiché krásy dívčího těla, je Štursa jedním z našich největších básníků — a jako každý lyrik i on se zpovídá v této své básni.

Nevím, zda je někomu známo, že naši revoluční medaili navrhl a nám věnoval Bourdelle — jako je asi málo známo, že návrh na diplom našeho válečného kříže z první světové války, s abstraktním ornamentem, je od Františka Kupky.

Když po skončení první světové války přijel do Prahy slavné České kvarteto, koncertovalo ve velkých atelierech Bourdellových pro přátele tohoto velkého umělce. Bylo to krásné odpoledne.

Ihned po příměří byl v Paříži najmut atelier, ve kterém Kupka pomýšlel zachytit a zachovat, s jinými výtvarníky — legionáři, památky na činnost legií. Věc se rozplynula, ale jini se této myšlenky ujali a vznikl pražský Památník odboje.

Brzy po první světové válce byl Štursa pozván do Litomyšle, která si uvědomila, že byla předstížena blízkou vesnicí — Újezdem — což pro ni bylo neúnosné při sebevědomí slavné minulosti a velké kulturní a umělecké přítomnosti. A tak vznikl pomník Bedřicha Smetany, poslední monumentální dílo Jana Štursy. Po dlouhém a pečlivém studiu četných fotografií i Myslbečkova poprsí, vytvořil Štursa pro Litomyšl podobiznu, která svým duševním výrazem předstihuje všechny dřívější plastické portréty Smetanovy, Myslbečkova poprsí nevyjímajíc.

"V den kdy jsme právě na sloup Gočárova pavilonu na výstavě v Paříži v roce 1925 zvedali Štursova "Genia", příběhl zděšený Štech, že se Štursa v Praze postřílel a je v bezvědomí. Neprobíral se již z něj během čtyř dnů smrtelného zápasu, za kterého jeho ruce nepřestaly hníst pomyslnou plastickou sochařskou hlinou. V nekonečných hodinách zápolení se smrtí zřejmě žil v představě horečného tvoření.

Zemřel poměrně mladý, jako před ním Antonín Slavíček a Jan Preisler, zanechav za dvacet let své práce velké dílo, první český sochař světového jména. Byla to otřesná rána, jaké nebylo od požáru Národního divadla. Bourdelle poslal do Prahy překrásný dopis. Čs. umělci přestali na čas pracovat. Básníci: Těsnohlídek, Karel Toman, František Šrámek, Antonín Sova, Jiří Karásek ze Lvovic, Petr Kříčka a jiní vyjádřili národní žal.

Antonín Sova: "Je z nejčistších, jež země zrodila..."

Ladislav Stehlík končil takto: "Tam uvnitř syčí plameny, a čelo mrazí ruka bledá. V tmu země padá raněný, duch naposled se k světlu zvedá bojovat o sen, o krásu. Jen výstřel, tma a přízrak bílý. V té chvíli sochy vykročily z bran smrti do bran úžasu..."

Nejen umění, ale celé naše národní dějiny jsou naphněny genialitou, pohromami a tragikou, ale také mnohým vzkříšením. Také Dr. Kamil Krofta ve svém díle "Nesmrtelný národ", vydaném za protektorátu, což mu vyneslo předčasnou smrt, neohroženě dokazoval, že i taková pohroma, jakou je Bílá Hora, je odčinitelná a že všechny pohromy jsou odčinitelné.

Ani čeští umělci nikdy nezoufali. Za velice těžkých poměrů vzkřísili naše výtvarné umění na počátku tohoto století, a tento vzrůst již nikdy nikdo na trvalo nezastaví."

ZPĚV NOVÉ VLASTI

Pavel Javor

Dříve když o tobě, rodný můj kraji, jsem zpíval, zalykal jsem se steskem a hlas se mi třás. Maminku nemocnou, v žaláři ládu jsem viděl, čekanky hasnoucí v polích a dětství ztracený jas.

Poznal jsem moře a daleké, neznámé kraje. Čím byly smutky mé? Čím byl můj malířský žal? Pod cizím nebem, s nímž smělý člověk se bratří, rozhodl Bůh, abych zpíval a stál —

Slyšeli jsme, že nad českou zemí prý není, Pro zemi "neznámou, malou," kdo však chtěl kopat zákop a kryt? Vzkázali jste, že zrádci jsme rodné země a řeči, trpké však bylo ve vlasti cizincem být.

Domove zrazený, prodaný, tichý, blanický domove, uprostřed husitských Čech, v mě píšné nezní hlas sedlácké pýchy, vždy jsi byl domovem vyhnanec všech.

Snad někdo tam doma mou prosbu slyší, v srdci tě nosíme, plšeč i krev. Jen nebůž "zákeřnou pastičkou myslí," v níž vězni básníkův svobodný zpěv.

Dříve, když o tobě, rodný můj kraji, jsem zpíval, zalykal jsem se steskem a hlas se mi třás. Od břehu k břehu valil se narudlý přívál, oslepl oči a nalomil nejeden vaz,

dnes však, můj domove, plšeč jinou ti zpívám; buď srdcem nové a svobodné říše, buď její část. Za rudým odlivem, na volné moře, se dívám: vande, kde věří a bojují je moje vlast.

Jedna z básní, které přednesl autor na výročním zasedání SVU v Torontě 1963.

PROFESOR RENÉ WELLEK

přednostu oddělení srovnávací literatury na Yalské universitě a předseda SVU, přednesl na banketu SVU skvělou přednášku o české literatuře.

telně, že na jejím základě zosnoval děj své nesmrtelné básně. Za povšimnutí je ještě stojí křestní jméno zločincovo Ignác. Křestní jméno vyjadřuje pro romantického básníka esenci člověka a jeho duše spíše než jeho rodové jméno. Máchova své ranné verše psané ještě v němčině podepsal tímto jménem Ignatius. Připomeňme si, že ke konci "Máje" dochází k ztotožnění osudu hrdiny příběhu i jeho autora v tragickém výpočtu osob, ve zvolání: Hynku, Vileme, Jarmilo! Doba otcovraždy spadá ve skutečnosti i ve fikci do počátku měsíce května. Jejich dějiště se odehrávají ve stejném rámci krásného kraje, jemuž vědoví památný Bezděz. Byli-li Ignác Schiffner vskutku vzorem Vilémovi Máchovi "Máje", pak je v tom kus ironie, že příběh tohoto Němce sloužil českému básníkovi k nejkrásnější oslavě rodné země.

J. Petříček.

KDO BYL VILÉM MÁCHOVA "MÁJE"?

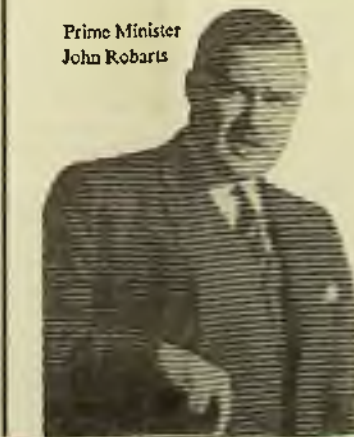
K zajímavému nálezu dospěl máchovský badatel Josef Panáček při hledání pramene inspirace pro osobu hrdiny Máchova "Máje". Viléma. Našel v archívech případ zločince, který má s Vilémem mnoho společného. Tímto vzorem měl být Ignác Schiffner, podle jména zřejmě německé národnosti, syn váženého občana a konšela v městečku Dubé v mladoleslavském kraji, jenž zabil svého otce chmelovou holí (snad

ze žárlivosti) a byl za to na základě rozsudku soudu v Mladé Boleslavi popraven hrozným způsobem lánáním těla na kole. Panáčekův objev a jeho interpretace se setkávají s problémem časové mezery téměř jednoho století, neboť případ se odehrál již v čtyřicátých letech osmnáctého století. Jsou možná dvě vysvětlení: buď měl Mácha přístup k soudním záznamům nebo slyšel místní ústní tradice připomínající ještě po letech hrůznou událost. V každém případě musela tato působil na Máchu přímo neodolatel-

10 DŮVODŮ PROČ Z CELÉ ŘADY SI DOBRÁ VLÁDA ZASLOUŽÍ VAŠI PODPORU

1. Spravedlivý výdělek pro všechny. Úsilím Vaší konservativní vlády byly uzákoněny minimální mzdy, které chrání všechny pracovníky.
2. Vyrovnané poplatky pro podporovatele veřejných a separátních škol. Nový způsob udílení podpor zajistí, že všechny obecné školy dostanou stejně úměrný finanční obnos.
3. Výpomoc vdovám a neprovdaným ženám. Vaše konservativní vláda poskytuje výpomoc až do \$65 měsíčně všem mezi 60ti a 65ti lety, které splňují jisté podmínky.
4. Přenosné pense pro všechny. První taková vymoženost v severní Americe. Změníte-li zaměstnání, Vaše pense nepropadne. Vaše úspory a příspěvky Vašeho zaměstnavatele jsou přenosné. Podporujeme zaměstnání starších osob. Při odchodu do pense budou mít obyvatelé Ontaria větší příjmy.
5. Byla odstraněna hranice 21 let pro učně ve stavebním průmyslu. Tato hranice dříve zabráňovala mnohým, aby se naučili řemeslu.
6. Lékařská péče pro všechny. Nový plán Vaší konservativní vlády umožní, že lékařské služby budou k dispozici všem, bez ohledu na věk a na zdravotní stav. Poplatky těch, kteří na ně nemají, budou placeny Vaší Provinční vládou.
7. Výpomoc pro staré lidi, pro slepé a pro zmrzačené byla zvýšena na \$65 za měsíc. Toto zvýšení je jedno z mnohých, které má Vaše konservativní vláda v programu na sociálním poli.
8. Více parků, více turistů, více rekreace. Zásluhou Vaší konservativní provinční vlády máme dnes v Ontariu 81 provinčních parků, v kterých najdete zotavení.
9. Zvýšená finanční pomoc studentům. Studenti pomocný program dnes umožňují, že více studentů může docházet na vysoké školy. Vhodným studentům bylo v roce 1962 dáno k dispozici několik milionů dolarů ve formě stipendií a půjček.
10. Náhrada zraněným pracovníkům. Ti, kteří si vydělávají pod 6.000 dol. ročně (dříve pod 5.000 dol. ročně), mohou nyní žádat odškodnění (compensation). Čekací lhůta je nyní snížena na 3 dny (dříve 5 dní).

Prime Minister John Roberts

VOLTE
Progressive
Conservative
V ONTARIU
DNE 25. ZÁŘÍ

Publikováno ontarijskou pokrokově konservativní asociací.

ZE SVĚTA

Mezi knihy, které USA vystavovalo na mezinárodní výstavě knih v Lipsku, proklouzla — přes ostrážitost komunist. cenzorů — kniha o Polsku, vydaná univerzitou Louisiana, jejíž titul "Poland 1944-1962 - The Sovietization of a Captive People" vzbudil velkou pozornost mezi východoněmeckými návštěvníky výstavy. Na rudém obalu knihy se návštěvníci také dočetli, že "... Poland is a satellite state dominated by Soviet power, directed toward the fulfillment of Soviet policies and governed by Soviet puppets."

Sovětské min. školství vydalo zprávu, podle které je letos na sovětských vysokých školách zapsáno 29.000 cizích studentů, což je o 6.000 studentů více jak v r. 1962.

Nečekaná "nadprodukce". Ve východním Německu je téměř vyloučeno koupit dětský kočárek; časopis "Fur Dich" přiznal, že asi 10.000 novorozenců je bez kočárku. Režim nedostatek vysvětluje tím, že nečekal tak velký přírůstek populace.

Podle studie franc. meteorologického ústavu nukleární zkoušky nemají vliv na počasí. Jako důkaz studie uvádí fakt, že v letech 1929-1939 bylo zaznamenáno více poruch v atmosféře než za posledních 10 let.

Podle zprávy západoněmecké špiónážní služby byli to čínští agenti, kteří — prý ze msty vůči SSSR — upozornili švédskou vládu na zrádnou činnost plk. Wennerstroma, který provozoval špiónáž ve prospěch Sovětského svazu. Ze stejného pramene dochází zpráva, že je znám ještě jeden člen švédského gen. štábu, který zrazuje nejen svoji zem, ale vyrazuje i jednání NATO.

Největší obchodní styk má Rudá Čína s těmito státy: 1. Hong Kongem; 2. Kanadou; 3. Austrálií; 4. Singaporem a Malajskem; 5. V Británii, a 6. Japonskem.

- LT -

DÁMSKÝ ODBOR ČSNS TORONTO

Dámský odbor ČSNS Toronto bude slavit třetí narozeniny — již po tři roky se scházíme. Sestry se opět setkají po letním odpočinku a plnou parou se pustí znovu do práce, jelikož listopadový Bazar vyžaduje už nyní pilných příprav. Tato první schůze bude se konati ve čtvrtek, 26. září v klubovně Masarykova domu na Cowan Ave., v 7.45 večer. Tentokrát budeme mít na programu i naši mládež. Na thema "Co pro mne znamená vliv mých československých rodičů" k nám promluví Jiřina Steinská z "high school", Jitka Gígalová, Renata Michalovská a Jerry Polák z Torontské university a Radmila Jeřábková, povolaním sekretářka. Toto bude velmi zajímavá změna v našem večeru a těšíme se, že se všechny opět sejdem. Znovu zveme všechny ženy a dívky, které by se zajímaly o naši skupinu. Jednou za měsíc se scházíme a nacházíme nejen rozptýlení, pohyby a poučení, ale hlavně příspíváme k našemu konečnému cíli — pomoci těm, kteří to potřebují.

KÁDROVÉ POSUDKY

M. Zvára

V poslední době v Československu nabývají na síle hlasy, které volají po zrušení kadrového systému. Až dosud stále totiž platí, že třeba na vysoké školy se vybírají studenti ne podle prospěchu, ale podle proletářského původu a tak zvaného kladného postoje k socialistickému řádu. To znamená, že žák může studovat s vyznamenáním, ale na vysokou školu se nedostane třeba proto,

ROZPORY MEZI USA. A PAKISTANEM

Dokončení se str. 2.

ta nedávno vystihl tuto politiku obrázkem rozjařeného souseda, který se dívá na požár ve své blízkosti a mne si ruce nad tím, že vtrhne opačným směrem a že tedy jeho vlastní chalupa je v bezpečí. Nejen, že nejde hasit, ale naopak ještě pomáhá přezdvíhat žhár, který u sousedů hází, zapálil. A tak byla už zaznamenána slušná řádka dohod mezi Pakistanem s komunistickou Čínou, kulturní i hospodářské povahy. Poslední z nich, dohoda o letecké spolupráci, podle níž se Pakistan zavazuje poskytovat Číně letiště, je nejzávažnější a nejdalekosáhlejší. Spojené státy zastavily po podpisu smlouvy půjčku, která měla umožnit modernizaci letiště, kam mají podle nové dohody létat komunistická čínská letadla a vládou řízený pakistanský tisk vyčítá za to Americe, že prý chce diktovat pakistánskou zahraniční politiku. Indický ministerský předseda Nehru prohlásil, že Indie nepovolí Číňanům na jejich cestě na pakistanské letiště přelet přes indické území. Před několika dny Nehru při jiné příležitosti oznámil, že odvolává všechny návrhy a ústupky, které před časem nabídl Pakistanu při jednání o Kášmíru. A tak na Indickém poloostrově napětí ze dne na den roste a úloha amerického zástupce amerického zahraničního ministra Balala, který se pokouší přimět Pakistan k rozumnější politice není jistě záviděníhodná.

že jeho dědeček býval statkářem. Na druhé straně žák s průměrným prospěchem, jehož rodiče a předkové jsou proletářského původu a hlavně mají-li kladný poměr ke komunismu se dostane na vysokou školu poměrně lehce. Kolik už Československo ztratilo tímto způsobem budoucích vědců, vynikajících lékařů a jiných schopných duševních pracovníků? Snad proto vypadá dnes čs. národní hospodářství tak jak vypadá, protože se promarnila celá generace schopných a talentovaných lidí. Člověk, který je poznamenán špatným kadrovým posudkem se také nikdy nemůže dostat na nějaké vedoucí a nebo zodpovědné místo v továrnách, nebo na pracovištích kdekoli. Tam se dostanou jen lidé s dobrými kadrovými posudky, to je: komunisté! Pražská Kulturní tvorba (č. 35-1963) uvádí jeden typický příklad: Vedoucím Prameny se stal sedmákrát trestaný zloděj a to jen proto, že měl kladný poměr k lidové demokratickému zřízení. Kádrovák o jeho minulosti věděl, ale přesto mu dal dobrý kadrový posudek, neboť ten zloděj byl zřejmě jinak dobrý komunist. Kulturní tvorba k tomu dodává: "Kladný poměr se stal mlhavou, ale mocnou zaklínací formulí, skrze níž lidi odusuzujeme a zavrhuje, či naopak schvalujeme. Porušování tak základního zákona, jakým je zákon rodinný, to všechno je však zřejmě v pořádku. Snad by se měla mezi kritéria rozhodující o opravdovém vztahu lidí k tomuto státu zařadit přirozená lidskost a zdravý rozum..."

Jasněji to opravdu ani Kulturní tvorba napsat nemohla. Kádrové posudky jsou přežívajícím dědictvím stalinismu a jejich nesmyslnost byla už jasně prokázána. Že se u nás dosud tato inkvizice provozuje, je zásluhou několika stalinců, kteří se proti vůli lidí drží u moci. Proto třeba doufat, že zdravé síly u nás doma budou dosti silné, aby uspěly likvidací nedůstojného systému kadrových posudků, který způsobil u nás doma takové škody.

RYBÁŘSKÉ JÁRY KOHOUTA

Rybaření je zábava o dvou koncích. Na jednom konci má být rybář a na druhém konci ryba.

KANADANÉ VŠICHNI... SOCIÁLNÍ SLUŽBY V ONTARIU

Hon. Louis P. Cecile, Q.C., LL.D.

Služby ministerstva sociální péče jsou k dispozici všem obyvatelům Ontaria bez omezení. Obtížné poměry či jiné osobní nesnáze stačí k tomu, aby jednotlivec či rodina měl nárok na sociální pomoc. Kanadské občanství není podmínkou a finanční pomoc v té či oné formě může být poskytnuta bez ohledu na to, jak dlouho dotyčná osoba žila v naší provincii.

Ontario je vpravdě Provincíí příležitosti pro šťastné a blahobytné žití. Hojně, nerostné zásoby naší země, náš živý průmysl a houževnatí lidé jsou předpokladem nesmírného hospodářského bohatství, z kterého má užitek většina obyvatel naší provincie. Avšak každému se může stát, že ve chvílích osobního neštěstí nebo jiných těžkostí, se musí na své spoluobčany obrátit se žádostí o výpomoc. Tato pomoc se uděluje v různých formách sociálních programů pod pravomocí ministerstva sociální péče.

Mezi tyto programy patří: —

- Výpomoc matkám
- Výpomoc zmrzačeným osobám
- Sociální péče o děti
- Starobní výpomoc
- Domovy pro staré osoby
- Rehabilitační služby
- Denní jesle
- Všeobecná sociální pomoc

Výpomoc pro vdovy a osamělé ženy je nejnovější formou výpomoci, o kterou mají mít obzvláštní zájem osoby 60 let staré a starší (pokud žily v provincii Ontario alespoň 12 měsíců).

Další informace můžete dostat od ministerstva v budově provinčního parlamentu, Toronto anebo v kterémkoliv ze 17ti místních úřadoven ministerstva. Školení úředníci vám rádi podají všechny informace týkající se opatření, jejichž cílem je zabezpečit sociální blahobyt všech obyvatel Ontaria.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

ONTARIO DEPARTMENT OF PUBLIC WELFARE

Hon. Louis P. Cecile, Q.C., LL.D., Minister

\$ 150.—
SLEVA NA VÝLETNÍ
LETENKU

AIR & OCEAN

TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,
Notář.

DOLNÍ NEŠTĚSTÍ VE VĚZEŇSKÉM TÁBOŘE "BYTIZ"

V dubnu 1962 došlo ve vězeňském táboře Bytíz v uranové pánvi na Příbramsku k neštěstí. Krátce po půlnoci se propadla do dolu vězeňská kuchyně a část baráku pro trestance. Zahynuli přitom dva kuchaři a přihlížející dozorce. Naštěstí se to stalo v noci, kdy kuchyně není v provozu.

Často se stává, že ta ryba na tom druhém konci nebyvá.

Povídal jeden mladík vod Botiče: "Tak jsem byl na Kubě a chytil jsem tam s jedním ruským rybářem ryby v řece. Mě brala jedna ryba za druhou a von nemoh' chytit žádnou. Nařikal a tak jsem ho utěšil: "To víš Ivan, ryby jsou zvířata politická. Ty v tom dovedou chodit. Dávno věděly, že kam přijde Rus, tam se už nesmí otevřít huba. A když se ryba bojí otevřít hubu, jak se má chytit na udičku? Chytej je lase, snad budeš mít víc štěstí!"

Já jsem jednou chytil rybu a šel kolem nějaké civilista. Ptal se mě: "Co chytáte?" "Já řku: evokky!" "Chytil jste už nějaké?" "Jo, vy jste desátej!"

Vyprávěl rybář: "Já chytil ryby a najednou jsem na ulici vytáhl člověka v šatech." Mlátil kolem sebe rukama, tak se ho ptám: "Co to děláte?" On na to: "Topím se!" Tak jsem mu sundal udičku z línce a povídám: "Ták? Tak budete vod tý dobroty!" "Až se potopíte, prosím vás podívejte se mě jestli na druhým prutě mám ještě na ulici žízlu!"

Ušetřte na nábytku,
když nakoupíte přímo v továrně

UNITED FURNITURE FACTORIES

Showrooms

511 KING ST. W. - EM. 8-7316

Stereo HI-FI importujeme přímo
z Německa

3 POKOJE \$ 159.00

Bohoslužby v rodném jazyce
se konají každou neděli o
11. hod. ráno v čs. baptistickém kostele na 1624 Queen
Street West.

Zpívá pěvecký sbor.

Každý srdečně zván.

Rev. J. Novák, Tel. 762-5960

— Learn to be a hairdresser —
Day & evening classes
THE CAREER SCHOOLS
OF HAIRDRESSING
277 Victoria St., Toronto
EM 3-2317
In St. Catharines: 39 Queen St.
MU 4-9297

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE

SCARBORO, ONT.

AXminster 3-7916

AUTO - POŽAR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky

Auto - financování

EVROPSKÁ LÉKARNA
posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

**ČESKÁ CUKRÁRNA
V HAMILTONU**

doporučuje

videňské dorty
mandlové a ořikové,
české punchové dorty
a výborné zákusky

JOE'S

BAKERY & COFFEE SHOP

213 KING ST. E. — JA 9-2322

Naučíte se na kávu!

**NOVÉ KOŽICHY
NA MÍRU. PŘE-
MODELOVÁNÍ**

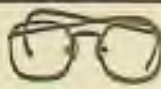
Zboží se zárukou

Odděrné opravy

Frank Pech

218 KING ST. E., HAMILTON,

Ontario Tel.: JA. 2-3925

L. LUNSKÝ, OPTIK

Prohlídka očí - Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalita

Havofime český

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

YAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTÁŘ

347, BAY STREET

Suite 210

Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196

Toronto 1

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí
veškerý Plumbing Heating, opravy a
nové práce, pod firmou

QUALITY PLUMBING & HEATING
COMPANY

Volejte LE 3-8396